

בש"פ 1598/14 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 1598/14

לפני: כבוד השופט ע' פוגלמן

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) במ"ת 38708-07-13 מיום 23.2.2014

תאריך הישיבה: ח' באדר ב התשע"ד (10.3.2014)

בשם העורר: עו"ד פולינה סורין

בשם המשיבה: עו"ד דפנה שמול

החלטה

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) אשר דחה את בקשת העורר לשינוי תנאי מעצר הבית שבו הוא נתון.

1. נגד העורר, יליד 1994, הוגש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד כתב אישום, שלפיו בחודש יולי 2013, באזור

עמוד 1

היישוב יצהר, יידה יחד עם אחרים אבנים וסלעים לעבר כלי רכב משטרתיים. כעולה מכתב האישום, בהמשך לכך הוזעקו למקום שוטרים. עם הגעתם החלו העורר ואחרים להימלט בריצה מהמקום. במעשים אלה, כך נטען, סיכנו העורר ואחרים חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, תקפו שוטרים בעת מילוי תפקידם בהיותם מזוינים בנשק קר, הפריעו לשוטר במטרה להכשילו בעת מילוי תפקידו ופגעו בזדון בכלי רכב.

2. בסמוך לאירועים אלה נעצר העורר. השתלשלות הליכי מעצרו של העורר פורטה בהרחבה בבש"פ 491/14 פלוני נ' מדינת ישראל (2.2.2014). בתמצית ייאמר, כי בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה לעצור את העורר עד לתום ההליכים נגדו. בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ו' מרוז) קבע כי נוכח גילו של העורר והצורך בעריכת תסקיר מבחן, יוארך מעצר הבית שבו היה נתון עד אותה עת. לאחר הגשת תסקירי שירות המבחן, הורה בית המשפט (כב' השופטת ק' רגיניאנו) כי העורר יוותר במעצר בית מלא בבית הוריו בירושלים, תוך שתינתן לו האפשרות לצאת ללימודים בישיבת "מרכז הרב" בירושלים, בליווי אחד ממפקחיו שאושרו. בהמשך התקבלה בקשת העורר לשינוי ההגבלות שנקבעו בעניינו, כך שישהה במהלך השבוע בישיבת "תורת החיים" שביד בנימין.

3. ביום 2.12.2013 הגיעו שוטרים לבית העורר, כדי לוודא שהלה עומד בתנאי החלופה שנקבעה בעניינו. עם הגיעם התגלה כי העורר הפר את תנאי המעצר שהושת עליו, שכן שהה במסיבת חתונה שתועדה בסרטון וידאו של מצלמות אבטחה. נוכח ההפרה האמורה, הגישה המשיבה בקשה לעיון חוזר ולחילוט הערבויות שניתנו. ביום 12.12.2013 הורה בית המשפט (כב' סגן הנשיאה א' יעקב) כי העורר ישהה במעצר בית מלא בבית הוריו שבירושלים ובפיקוחם.

4. בהמשך לאמור, ביקשה המשיבה כי יחולטו ערבויות שהפקיד העורר - ובקשתה התקבלה (כב' השופטת ד' מרשק מרום). כלפי החלטה זו הוגש הערר שנדון בבש"פ 491/14 לעיל. בית משפט זה (כב' השופט א' רובינשטיין) עמד על התנהגותו של העורר ואחר שעניינו נידון עמו במשותף, המביעה זלזול בוטה בחוק. בנסיבות אלו נדחה ערר העורר, ואילו עררו של האחר התקבל באופן חלקי.

5. עניינו של העורר נקבע לדיון מעקב בבית המשפט המחוזי. במסגרת דיון המעקב הוגש תסקיר מבחן, שבגדרו נבחנה האפשרות לשחררו לחלופת מעצר בישיבת "נחלת ישראל" שבמגדל העמק. העורר הציע כמפקחים שניים מתלמידי הישיבה, בני כ-20 וכ-21. בתסקיר ציין שירות המבחן כי מדובר במוסד שאינו נתון בפיקוח משרד הרווחה, אך המליץ כי יתאפשר לקטין לצאת את ביתו בליווי הוריו. ביום 23.2.2013 דחה בית המשפט המחוזי (כב' השופטת ד' מרשק מרום) את החלופה שהוצעה בישיבת "נחלת ישראל". בהחלטתו עמד בית המשפט על העבירות המיוחסות לעורר, אשר כבר הפר את תנאי שחרורו. בשים לב לאלה קבע בית המשפט כי אין מקום לאשר שהות בישיבה, שעה שהמפקחים שהוצעו הם מ"קבוצת השווים" של העורר. כפי שהוטעם, שני תלמידי ישיבה, הקרובים בגילם לגיל העורר, אינם יכולים להוות מפקחים סמכותיים ומתאימים על רקע המכלול שתואר. בית המשפט הוסיף כי ההמלצה שלפיה יוכל העורר לצאת בליווי הוריו מביתו אף היא גורפת מידי לעת הזו, על רקע הפרת תנאי השחרור. עם זאת, מצא בית המשפט לאשר "שעות התאווררות" לעורר לצורך יציאה לתפילות, בליווי מפקח. לבסוף צוין כי אם תמצא חלופת מעצר ראויה, יוכל העורר לפנות בבקשה לעיון חוזר בהחלטה.

6. מכאן הערר שלפניי. לטענת העורר, ההכרח למצוא מפקחים שאינם מ"קבוצת השווים" שלו מכביד עליו ועל משפחתו, והוא בגדר "אילוץ לא סביר". לדבריו, החלופה המוצעת תביא לאיין מוחלט של מסוכנתו הנטענת, ובנסיבות

העניין, שעה שהפרת תנאי השחרור בשעתו היתה הפרה ראשונה וחד-פעמית, יש ליתן בו אמון. עוד הלין העורר על דחיית המלצת שירות המבחן לאפשר לו לצאת את ביתו בליווי הוריו כמפקחים, דבר אשר מרחיקו מכל מסגרת חברתית או לימודית.

7. המשיבה התנגדה למבוקש בדיון שהתקיים לפניי. באת-כוח המשיבה ציינה כי המעשים המיוחסים לעורר מקשים ליתן בו אמון, בהיותם מעשים אלימים המסכנים גורמי ביטחון. עוד עמדה באת-כוח המשיבה על הפרת האמון שניתן בעורר, אשר יצא למסיבת חתונה בניגוד לתנאי המעצר שהושתו עליו. כן הודגש כי במהלך חקירתו בעניין הפרת תנאי מעצרו, טען העורר בפני השוטרים שחקרו אותו כי לא הפר את תנאיו המגבילים ואף כפר בסייגים שהוטלו עליו. בנסיבות אלו, כך נטען, לא ניתן ליתן אמון בעורר. לבסוף ציינה המשיבה – בתשובה לשאלת בית המשפט – כי ניתן יהיה לבחון בעוד כחודש את האפשרות לעיין מחדש בבקשת העורר להתיר לו "שעות התאווררות" במחיצת הוריו, מבלי שיש באמור משום נקיטת עמדה מצידה לגופה של בקשה כאמור, ככל שתוגש.

8. לאחר שעיינתי בערר ובצרופותיו ושמעתי את הצדדים בדיון שהתקיים לפניי, באתי למסקנה כי דין הערר להידחות. כידוע, כאשר מתבקש בית משפט להאריך מעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו, מצווה הוא לבחון קיומה של חלופת מעצר שיהא בה כדי להשיג את מטרת המעצר (סעיף 21(ב) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996). בענייננו, שוחרר העורר לחלופת מעצר. שחרור מסוג זה מצריך מידה של אמון מצד בית המשפט. בהיעדר אמון בנאשם שימלא את התנאים שהוטלו עליו – יתקשה בית המשפט לשחררו לחלופת מעצר (ראו: בש"פ 3161/10 מדינת ישראל נ' מהרבנד, פסקה 22 (2.5.2010)). דא עקא, בנסיבות המקרה דכאן, הפר העורר את האמון שניתן בו. במצב דברים זה, לא ראיתי, לעת הזו, מקום לשנות את תנאי מעצר הבית שבו נתון העורר לטובת חלופה מקלה יותר. אף אני, כבית משפט קמא, אינני סבור, בהינתן המכלול עליו עמדנו, כי די במפקחים שהוצעו – חברים פוטנציאליים ללימודים, בני שכבת הגיל שעליה נמנה העורר – כדי למלא כהלכה את תפקיד המפקח, הדורש, מטבעו, מידה של סמכותיות ויכולת להציב גבולות לפני מי שמתקשה להבחין בהם. עם זאת, אין באמור כדי לשלול מהעורר אפשרות להציע חלופה אחרת הכוללת רכיב של לימודים במוסד, ובלבד שתבטיח פיקוח הולם. בנוסף, רשמתי לפניי את הודעת המדינה כי בחלוף כחודש מהיום, ובכפוף לכך שלא תהא חריגה נוספת מצידו של העורר, רשאי יהיה האחרון לבקש עיון מחדש בתנאי השחרור, על מנת שניתן יהיה לשקול פעם נוספת את המלצת שירות המבחן לאפשר לו לצאת בליווי הוריו ל"התאווררות"; זאת לנוכח פרק הזמן שבו הוא נתון במעצר בית.

בכפוף להערותי אלו, הערר נדחה.

ניתנה היום, ח' באדר ב' התשע"ד (10.3.2014).

ש ו פ ט